

ACC. N:R M. 11810.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Aug. 73.

Öfersänder härmed några anteck-
ningar, som jag minns från min
barndom och tiden framåt.

Högskolestyrelsen
Edlms Hansson

I den gamla tiden var det inte så stora
inkomster så sparsamheten var stor, så gattar
till barnen blev inte så ofta, pengarna måste
sparas till mat och kläder. Tyg till kläder
vävdes i hemmen både hos Lantbrukare
och Husmän. Nästan alla husmän hade
ett får som de hade på bete om sommaren
hos Lantbrukaren. Ullen som klipptes
af fåren kardas i sparns af husmödrarna
i deras jungfrur. Garnet användes också
till strumpor och tröjor. För att hinna med
så mycket som möjligt måste de stiga
opp tidigt på morgonen i hålla i till långt
ut på kvällen. Jag har hört att det fanns en
handelsbod i Göderhvidinge, förbi stationen,
i ägdes af Per Hansson. Vid 1880 talet
fanns en handelsbod i närheten af Göder-
hvidinge korsväg, i ägdes af Ola Jönsson.

Den brann ned Midsommaraften 1899.
I gamla tider var vägarne uppdelade i sträckor
beroende af lantbrukets storlek å skulle
underhållas af dem och synades en gång
om året af Glänsman Nämndemän å
Fjärdingsman. Efter varje utmätt vägsträcka
var nedgräft en vägpåle med lantbrukarens
namn. I gamla tiden användes bland
allmänheten kölsterwagn som åkrwagn,
men på 1870 talet fanns det ritetiga
åkrwagnar som förbättrades under årens
lopp. Men har för närvarande undanträngts
å användes nu i stället Bilar. Järnvagen
Malmö² - Billstholm var nog färdig för
trafik 1886 och var såkert välkommet
af många, som annars måste gå eller åka
håstskjuts, sen kunde resa med tåget.

Innan vi fick vår post på Godeskvidinge station hade vi vår postadress till Örtofta, å derifrån kom en gång i veckan en postman vid namn Östström, som bar sin väska på ryggen. Lämna så post i Godeskvidinge folkskola å sen hos Mam-sellerna Bruun i Gärdöl och fortsatte så till Länsmannen i Karaby å gick så tillbaka igen. Tidning var det inte så många som hade, min far köll en tidning, som hade namnet Fäderneslandet å kom från Stockholm till Örtofta. I forna tider användes storslugan hos allmogeen som gemensamt matrum för familjen, drängar, träskemän och jungfrur.

Den var möblerad med långbord ibland
med stenskena och långbankar i stolar.
Stugan uppvärmdes af en stor Sättnings-
eldningen utfördes i köket så det var
både rentligt & praktiskt. I andra rum
var det packta provinsugnar. I köket
var det öppen skorsten med murad spishäll,
där det brann en öppen låga under de stora
koppkittlarna med mat till de stora
hushållen. På senare tid användes järnspi-
sar, som samtidigt värmdes upp i köket om
vintern, men spisarne försvinner nu också
och ersättes med gaspisar och elektriska
spisar. Första gången vi var bjudna till
60 års fest på hotell var 1930.

Bjudningar för i tiden kom en person
ridande eller gående ^{med} till dem som skulle
inbjudas. Nu för tiden kommer bjudningarna
med post.

I forna tider odlades lin, som användes till
lingarn. Det var mycket arbete innan det
blef garn, när det var hästat in skulle det först
på en tväreställning å sen skulle det byttas
med en bytställning ihop-snickrad af
trä, sen skulle det arbetas med ett
skätteträ å derefter arbetas på en graf
häckla, å sen på en fin häckla, sen spannas
det till gräffe och finare lingarn.

Det stöptes också ljus af färtaljen i den
gångna tiden, det snöddes vikas af
bekagarn till den längd som man ville
ha ljusen å hängdes på runda bricker,
som hade krokas, när de sen var doppade
i den smälta taljen hängdes de på
krokas på ett runt bord å fick doppas
så många gånger, att de fick onstrad
tjocklek. Så stöptes tunna ljus också,
som kallades prasar å användes
i köket.

I mitt föräldrakam i min barndom
bakades till julens hela bake med groft och
fint bröd, som delades ut till de fattiga
i socknen, vilka kom med korgar och
"tvärpåsar" som hängdes öfver axeln.

Desutom fingo de även fläsk. Kven
till påskan delades ut bröd och ägg.

På den tiden lämnade kommunen så
liten hjälp att de äldre och fattiga bara
nödsakade att gå omkring på gårdarna
och skaffa mat.

Till julen bakades i regel endast
3 sorters kakor - godran, musslar,
"fornakakor" och klenor.